

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง ผู้ร้อง
ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๕๕/๒๕๕๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๕/๒๕๕๗ เพื่อขอให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีผู้ร้องโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ ฟ้องผู้ร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ ในฐานะความผิดมีลักษณะ
เครื่องกลั่นสุรา ทำสุราแช่ ทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่น สุราแช่ แป้งเชื้อสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต
นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ส่งคำโต้แย้งเพื่อให้
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ

และมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ศาลแขวงสุรินทร์พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องมิได้เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย

ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษา เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ว่า ผู้ร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕

ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องและผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษผู้ร้องตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๔ ผู้ร้องจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตราที่ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้นกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

การที่ผู้ร้องอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ากฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของผู้ร้องไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔

มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ โดยผู้ร้องได้โต้แย้งว่า ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุร่าที่กำหนดในคำสั่งและประกาศกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกรอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ยังเป็นการจำกัดและผูกขาดทั้งทางตรงทางอ้อม เมื่อพิจารณาคำสั่ง ประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุร่าแล้ว ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถประกอบกิจการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมสรรพสามิตได้อ้างว่าดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่สนับสนุนให้การผลิตสุร่ายังอยู่ในระบบผูกขาดโดยรัฐดั้งเดิม จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องจึงเหลือเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภาสำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายนพดล เสงเจริญ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภู่านายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายปรีชา เถลิมาณิชย์ และนายมานิต วิทยาเต็ม วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายพัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภิย์ จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง)
ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ มาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง (จำเลย)
ต่อศาลแขวงสุรินทร์ โดยฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เวลากลางวัน จำเลย มีภานะ
เครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง และมีสุรากลั่นบรรจุขวดจำนวน ๑๐ ใบ ปริมาณ
๔ ลิตร มีสุราแช่บรรจุไหของจำนวน ๔ ไห ปริมาณ ๔๐ ลิตร บรรจุถังพลาสติก จำนวน ๑๓ ถัง
ปริมาณ ๑๓๐ ลิตร บรรจุกระติก ๑ ใบ ปริมาณ ๑๐ ลิตร และบรรจุขวด ๑ ใบ ปริมาณ ๐.๒ ลิตร
ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่าน้ำสุราดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และจำเลยนำสุราที่มีไว้ในครอบครอง
ดังกล่าวออกแสดงเพื่อขาย นอกจากนี้จำเลยยังมีลูกแป้งเชื้อสุราจำนวน ๑ ถุง น้ำหนักประมาณ ๑ กิโลกรัม
ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตและจำเลยมิได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้ง
เชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้รับใบอนุญาต และจำเลยทำสุราโดยทำเป็นสุรากลั่นบรรจุขวดจำนวน ๑๐ ใบ
ปริมาณ ๔ ลิตร ทำสุราแช่บรรจุไหของจำนวน ๔ ไห ปริมาณ ๔๐ ลิตร บรรจุถังพลาสติกจำนวน
๑๓ ถัง ปริมาณ ๑๓๐ ลิตร บรรจุกระติกจำนวน ๑ ใบ ปริมาณ ๑๐ ลิตร และบรรจุขวด ๑ ใบ
ปริมาณ ๐.๒ ลิตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้ทำการแทน
เหตุเกิดที่ตำบลบ้านฝื่อ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓
มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้ส่งคำโต้แย้งเพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ศาลแขวงสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยมิได้เป็นการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อย่างไร จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย ต่อมาศาลแขวงสุรินทร์ได้มีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิด หลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

จำเลยจึงอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยขอให้ลงโทษ สถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงต้องบังคับ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้อง ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้ นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้ว ในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่างๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก คงเหลือ แต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

นอกจากนั้น การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น จำเลยต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า กฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลย ไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา คำร้องของจำเลย รวม ๔ ครั้ง และมีมติเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ รับคำร้องและคำชี้แจงของกรมสรรพสามิตไว้ในสำนวน

พิจารณาคำโต้แย้งของจำเลยตามอุทธรณ์ที่ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแต่เพียงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ เท่านั้น แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

จึงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งมาเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทาง สำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจง ต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนด นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา และรัฐธรรมนูญ มิได้บัญญัติให้สิทธิแก่บุคคลใดในการฟ้องร้องรัฐให้ต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายดังกล่าว นอกจากนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภษณะ หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวข้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

กรณีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย
ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑
ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลแขวงสุรินทร์พิจารณาแล้ว
พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕
มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิด
หลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑
ฐานมีภาชนะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้จำคุก ๒ เดือน
ปรับ ๔,๐๐๐ บาท ฐานมีสุรากลั่นและสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่ามีน้ำสุราดังกล่าวเป็นน้ำสุรา
ที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท ฐานนำสุราซึ่งรู้อยู่แล้วว่าเป็นสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืน
ต่อกฎหมายออกแสดงเพื่อขายให้แก่ประชาชนให้ปรับ ๓,๐๐๐ บาท ฐานมีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครอง
โดยไม่ได้รับอนุญาตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้ได้รับอนุญาตให้ปรับ
๒๐๐ บาท ฐานทำสุรากลั่นและสุราแช่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท รวมจำคุก ๒ เดือน
และปรับ ๘,๒๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อนโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี
ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ริบของกลาง

จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ใน ๒ ประเด็น คือ
ขอให้ลงโทษจำเลยสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕
และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้

เป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์ไม่ได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วให้คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก คงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้นจำเลยต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ากฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไรเพราะเหตุใดในแต่ละมาตรา แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ และได้ส่งปัญหาที่เหลือดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

กรมสรรพสามิตชี้แจงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามที่จำเลยกล่าวอ้างแต่อย่างใด ความละเอียดปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

พิจารณาแล้วศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวซ้ำอีก คงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามที่ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ ส่งมาเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐

“มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขัน โดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุขโลก การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือจำกัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

“มาตรา ๘๗ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้ได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓

“มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิเคราะห์แล้วรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสองบัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนด
นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และอยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับ
พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภษณะ
หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง อันมีลักษณะเป็นการจัดระเบียบและการคุ้มครอง
ผู้บริโภคตามนัยแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคสอง ไม่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ในการที่รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓
แต่อย่างใด

อาศัยเหตุดังได้พิจารณา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายนพดล เสงเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้ยื่นคำร้องของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย ผู้ถูกฟ้องคดีอาญาต่อศาลแขวงสุรินทร์ยื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ เนื่องจากการทำสุราแช่และสุรากลั่น เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้ทำมาตั้งแต่สมัยโบราณ มีการถ่ายทอดและสืบสานกรรมวิธีและกระบวนการ ในการทำติดต่อกันมาอย่างต่อเนื่องจากบรรพบุรุษถึงลูกหลาน เป็นสิ่งที่สมควรฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้ เพื่อให้คงอยู่คู่สังคมไทย การอนุญาตให้เกษตรกรทำสุราได้เองจะเป็นการเพิ่มราคาของข้าวสารเหนียว และแก้ปัญหาเรื่องราคาพืชผลทางการเกษตรที่ถูกลง จำเลยเป็นคนไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย มีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้บทบัญญัติกฎหมาย และรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิ ในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบ เศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยประเด็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่าจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด
ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่
มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว
และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการ
การวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาล
อันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้ส่งความเห็น
ตามทางการว่า เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และเป็นการใช้บทกฎหมายที่ออกโดยองค์กร
นิติบัญญัติ รวมทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ จึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาประเด็นตามคำร้องแล้วเห็นว่า โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๒๔ จึงมิใช่บทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และตามคำร้องผู้ร้องไม่บรรยายโดยระบุรายละเอียด
เหตุผลสนับสนุนให้ชัดเจนว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔
และมาตรา ๘๗ อย่างไรหรือเพราะเหตุใด ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๔) ที่กำหนดให้คำร้องต้องมีรายการคำขอที่ระบุความประสงค์

จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง ผู้ร้องบรรยายเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ เท่านั้น แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ แล้ว จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณา วินิจฉัย ๒ ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะ หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนด นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง โดยมีเจตนารมณ์ เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มครัวเรือน และระหว่างชนบทกับเขตเมืองโดยเฉพาะ คนไทยส่วนใหญ่ของประเทศยังมีฐานะยากจนอยู่ และจากปัญหาความยากจนได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิต

และทรัพย์สิน ปัญหาโสเภณีและโรคเอดส์ เป็นต้น ดังนั้น นโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ จึงต้องมุ่งกระจายความเจริญและกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปยังทุกกลุ่มคนและทุกภูมิภาค

สำหรับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ บัญญัติให้การทำสุรามีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตนั้น เป็นเรื่องรับรองเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพทำสุรา แต่ถูกจำกัดเสรีภาพมิให้กระทำได้ โดยเสรีด้วยการกำหนดเงื่อนไขว่า ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตก่อน จึงจะทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองได้ เนื่องจากสุราเป็นสินค้าที่บริโภคแล้ว ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ตลอดจนก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอาชญากรรม รัฐบาล จึงต้องกำกับดูแลการทำสุราให้มีคุณภาพเพียงพอที่จะไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยรัฐบาลจะนำรายได้ จากการจัดเก็บภาษีสุราไปใช้ในการพัฒนาประเทศและจัดบริการสาธารณสุขให้แก่ประชาชน ดังนั้น หากบุคคลใดได้รับอนุญาตให้ทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดก็สามารถทำสุรา เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่รัฐ มุ่งจัดระเบียบการประกอบอาชีพทำสุราเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน รวมทั้งการจัดหารายได้จากภาษีสุราเข้ารัฐ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ผู้ร้อง ไม่อาจโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ แต่ประการใด

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วม ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามความในมาตรา ๒๔ หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาต ดังกล่าวแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนารมณ์ให้บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น รวมทั้งมีส่วนร่วมจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน แม้ว่า ในปัจจุบันจะยังไม่มีการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้ แต่สิทธิดังกล่าวก็เป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้แล้ว ซึ่งบุคคลย่อมมีอำนาจที่จะอ้างอิงและใช้ประโยชน์ จากสิทธิดังกล่าวได้ทันที รวมทั้งการใช้สิทธิทางศาลหรือยกเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลในกรณีที่บุคคลถูกละเมิด สิทธิดังกล่าว นอกจากนี้ สิทธิดังกล่าวย่อมมีผลผูกพันต่อการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ที่จะต้องคำนึงถึงและให้การส่งเสริมคุ้มครองโดยไม่จำเป็นต้องรอให้มีการบัญญัติกฎหมายออกมาเสียก่อน

สำหรับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้การมีเชื้อสุรา ไว้ในครอบครองหรือเป็นผู้ซื้อหรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน สรรพสามิตนั้น เป็นมาตรการป้องกันการลักลอบทำสุราเถื่อนที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน คุ้มครองผู้บริโภค และเพื่อสวัสดิภาพ ของประชาชน เนื่องจากหากปล่อยให้มิมีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยเสรี ก็อาจจะมีการลักลอบทำสุราเถื่อน ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของผู้เสพหรือผู้บริโภคได้โดยสะดวก อย่างไรก็ตาม แม้เชื้อสุราจะไม่ หมายความว่ารวมถึง “แป้งข้าวหมัก” ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งวินิจฉัยว่า แป้งข้าวหมักมีลักษณะไม่ใช่เชื้อสุราในตัวเอง แต่เป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในชุมชนต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ทำเป็นอาหาร ยารักษาโรค เป็นต้น การที่พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ บัญญัติห้ามมิให้ทำหรือขายเชื้อสุรา ซึ่งมีความหมายรวมถึงแป้งข้าวหมักด้วยนั้น ในส่วนที่ห้ามมิให้ทำหรือขายเชื้อสุราเฉพาะในความหมาย ที่หมายถึงแป้งข้าวหมัก จึงเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และเป็นบทบัญญัติที่เกินความจำเป็นและกระทบกระเทือน สาระสำคัญแห่งเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นผลให้บุคคลทั่วไปไม่ต้องขออนุญาต ต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตในการผลิต การวางจำหน่ายและการครอบครองแป้งข้าวหมัก แต่หากบุคคลใด

จะนำแบ่งข้าวหมักไปเป็นเชื้อสุราเพื่อการผลิตสุราก็จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต เช่นเดียวกับการมีเชื้อสุราอื่นไว้ในครอบครอง ทั้งนี้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่รัฐโดยองค์กฤษฎีกาตราขึ้นดังกล่าว ไม่ได้ห้ามบุคคลมิให้มีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เพียงแต่บุคคลถูกจำกัดสิทธิมิให้มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยเสรี เนื่องจากต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตก่อน เพื่อป้องกันการลักลอบผลิตสุราเถื่อนอันเป็นการรักษาประโยชน์สาธารณะในการคุ้มครองผู้บริโภคและรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นภาระของรัฐในการจัดบริการทางด้านสาธารณสุข หากผู้ขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดและได้รับอนุญาตให้มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองแล้ว ย่อมสามารถที่จะนำเชื้อสุราไปผลิตสุราโดยขอรับอนุญาตผลิตสุราจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตตามที่กฎหมายกำหนดก่อน ซึ่งจะทำได้ ทำให้สามารถอนุรักษ์หรือฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากสุราพื้นบ้านบางชนิดที่ผลิตขึ้นในชุมชนบางแห่ง อาจมีคุณลักษณะถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ รับรองไว้ได้ การจำกัดสิทธิในการครอบครองเชื้อสุราดังกล่าวจึงเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสม และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ แต่ประการใด

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

นายนพดล เสงเจริญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย (ผู้ร้อง) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๕๕/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๕/๒๕๔๗ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ ฟ้องผู้ร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ ความผิดฐานมิภาชนะเครื่องกลั่นสุรา ทำสุราแช่ ทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่น สุราแช่ แป้งเชื้อสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ และวิธีของกลาง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ ขอให้ส่งคำโต้แย้งเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ศาลแขวงสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องมิได้เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย

ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษา เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ พิพากษาว่า ผู้ร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕

ผู้ร้องยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบาและอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่อง que se que ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษผู้ร้องตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ ผู้ร้องจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้นกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

การที่ผู้ร้องอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า กฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของผู้ร้องไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓

มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ โดยผู้ร้องได้โต้แย้งว่า ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุร่าที่กำหนดในคำสั่งและประกาศกระทรวงการคลังแล้ว เห็นว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกรอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ยังเป็นการจำกัดและผูกขาดทั้งทางตรงทางอ้อม เมื่อพิจารณาคำสั่ง ประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การขออนุญาตผลิตและจำหน่ายสุร่าแล้ว ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถประกอบกิจการเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมสรรพสามิตได้อ้างว่าดำเนินการตามนโยบายเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด ในทางกลับกันจะเห็นได้ว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่สนับสนุนให้การผลิตสุร่ายังอยู่ในระบบผูกขาดโดยรัฐดั้งเดิม จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๗

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องจึงเหลือเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง จึงเป็นความผิด เพราะมีกฎหมายห้ามกระทำ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจึงกระทำได้ ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามมาตรา ๘๓ แต่อย่างใด จึงไม่มีเหตุที่จะวินิจฉัยตามคำร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ

๑. นายกระมล ทองธรรมชาติ	๒. นายจิระ บุญพจนสุนทร
๓. นายนพดล เฮงเจริญ	๔. นายผัน จันทรปาน
๕. นายมงคล สระฐาน	๖. นายศักดิ์ เตชะชาญ
๗. นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	๘. พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

๕. นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

๑๐. นางสาวนีย์ อัสวโรจน์

๑๑. นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ

๑๒. นายอุระ หวังอ้อมกลาง

วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ

๑. นายปรีชา เถลิมนิชย์

๒. นายมานิต วิทยาเต็ม

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง (จำเลย) ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ในฐานความผิดมีภานะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง และมีสุรากลั่นมีสุราแช่ไว้ในครอบครอง โดยรู้ว่านำสุรากลั่นมาทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และมีลูกแบ่งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแบ่งเชื้อสุรากลั่นมาจากผู้รับใบอนุญาต และทำสุรากลั่น ทำสุราแช่โดยไม่ได้รับอนุญาต ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

๒. ศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

๓. จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยอุทธรณ์มีใจความสำคัญ ๒ ประเด็น คือ ขอให้ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

๔. ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น จำเลยต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่ากฎหมายที่อ้างนั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ หรือไม่

เนื่องจากคดีนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดี
ไว้โดยการจำหน่ายคดีชั่วคราวจนกว่าจะได้รับคำวินิจฉัยคืบมาจากศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง
เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ประเด็นการวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗
วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓
และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งมาเหลือเพียง
ประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓
หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”
พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐาน
แห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทาง
สำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า
“ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจง
ต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค

เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภาสำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐานี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีพระราชบัญญัติ
สุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่
โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลย
ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ตามคดีหมายเลขคำที่ ๗๓๗/๒๕๔๕ ฐานความผิด มีภานะเครื่องกลั่นสุรา
ทำสุราแช่ ทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่น มีสุราแช่ มีลูกแป้ง เชื้อสุราโดยไม่ได้รับ
อนุญาต นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย จำเลยให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์
ศาลแขวงสุรินทร์ได้มีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕
วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ฐานมีภานะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ
อนุญาต ให้จำคุก ๒ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท ฐานมีสุรากลั่นและสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่า
น้ำสุราดังกล่าวเป็นน้ำสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท ฐานนำสุราซึ่งรู้อยู่แล้วว่า
เป็นสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายออกแสดงเพื่อขายให้แก่ประชาชนให้ปรับ ๓,๐๐๐ บาท ฐานมี
ลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าว
มาจากผู้ได้รับอนุญาตให้ปรับ ๒๐๐ บาท ฐานทำสุรากลั่นและสุราแช่โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ปรับ
๑,๐๐๐ บาท รวมจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๘,๒๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อน
โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕
และมาตรา ๓๐ ริบของกลาง

๒. จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ใน ๒ ประเด็น คือ ขอให้ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ขอให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๓. ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้ง มาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยจึงเป็นกรณีที่เข้าบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้มีสิทธิโต้แย้ง และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นหลักตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงเหลือประเด็นต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ได้พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้
อย่างเป็นธรรม” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐาน
แห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทาง
สำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสองบัญญัติว่า
“ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจง
ต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทาง
ในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา
ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้
ผู้ใดทำสุราหรือมีภาษาหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี
ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัด
หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕
ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๕/๒๕๕๓ (คดีศาลแขวงสุรินทร์ หมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๕๕) มาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์โดยศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้สำนักงานศาลยุติธรรมและกรมสรรพสามิตทราบ และหากกรมสรรพสามิตจะมีคำชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นเป็นหนังสือ ก็ให้กระทำโดยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือกรมสรรพสามิตได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๘๓ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
การพิจารณาและการวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งมาเหลือเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วย
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งในหมวดเดียวกันนี้มีมาตรา ๘๘ บัญญัติไว้ว่าบทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้
เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรี
ที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่า จะดำเนินการใด
เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และ
ต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง
ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”
จึงเป็นหลักการทั่วไปสำหรับเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายของรัฐบาลตาม
มาตรา ๘๘ ซึ่งรัฐบาลอาจดำเนินการให้บรรลุผลด้วยมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็น ทั้งที่เป็นวิธีปฏิบัติและ
ทั้งที่ต้องตรากฎหมายบังคับ การที่พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ บัญญัติห้ามมิให้บุคคล
ทำสุรา หรือมีภานะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีนั้น
จะมีผลกระทบต่อกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมหรือไม่ เป็นเรื่องที่รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบทางการเมือง
ต่อรัฐสภา จำเลยผู้ร้องไม่มีสิทธิโต้แย้งเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่อาจวินิจฉัย
ให้ได้ว่าเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชาชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยสำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ ส่งความเห็น
และคำโต้แย้งของนายใจ มุ่งพันธ์กลาง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕
เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖
หรือไม่

ข้อเท็จจริง สรุปว่า พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง
ผู้ร้อง เป็นจำเลย ในความผิดต่อพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ มาตรา ๔๕
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖
มาตรา ๑๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ
และมาตรา ๔๕ เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ รวมจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๕,๒๐๐ บาท ให้รอลงโทษจำคุกไว้ ๑ ปี ผู้ร้อง
อุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติสุรา
พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔
มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗
ขอให้ส่งข้อโต้แย้งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ส่วนมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โจทก์มิได้ขอให้ลงโทษจำเลย จึงไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ นั้น ตามคำโต้แย้งหรือคำร้อง ผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างรายละเอียดใดให้ชัดเจนว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราตามที่กล่าวอ้างตามคำร้อง กรณีจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเช่นเดียวกัน คงเหลือคำร้องในส่วนที่จะต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวตามฟ้องของโจทก์นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จะใช้บังคับแก่คดีจึงให้หรือการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมและกรมสรรพสามิตทราบเพื่อชี้แจง

กรมสรรพสามิตชี้แจง สรุปว่า กรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการเก็บภาษีสุรา ซึ่งวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสुरาก็เพื่อควบคุมการบริโภคสุราให้อยู่ในปริมาณและคุณภาพที่รัฐกำหนด ซึ่งมีได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา ฯ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในเรื่องการกระจายรายได้และเป็นธรรมแต่อย่างใด

พิจารณาแล้ว ข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๔๖ ตามลำดับ ตามคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม

๒๕๔๘) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ตามคำร้องจึงยังคงเหลือประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม” ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือ มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี” วรรคสอง บัญญัติว่า “การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ดังนี้ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะต้องชี้แจงต่อรัฐสภาก่อนที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้รัฐธรรมนูญ ยังได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม กลุ่มครองผู้บริโภคร และป้องกันการผูกขาด ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ซึ่งบัญญัติว่า “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม กลุ่มครองผู้บริโภครและป้องกันการผูกขาด ...” และมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตาม มาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ที่บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือ เครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี การออกใบอนุญาตให้ ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติให้ ต้องปฏิบัติ โดยกรมสรรพสามิตเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขขอระเบียบว่าด้วยการออกใบอนุญาตเพื่อให้การปฏิบัติ เป็นไปตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับแนวทางนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ หาได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใดไม่

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายศักดิ์ เตชะชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ข้อเท็จจริงโดยสรุป

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง (จำเลย) ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้เพิกถอนเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง และมีสุรากลั่นบรรจุขวดสุราแช่ไว้ในครอบครอง โดยรู้ว่ามีน้ำสุราดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และจำเลยนำสุราที่มีไว้ในครอบครองออกแสดงเพื่อขาย นอกจากนี้ จำเลยยังมีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต และจำเลยมิได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้รับใบอนุญาต และจำเลยทำสุรากลั่นบรรจุขวดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้ทำการแทน เหตุเกิดที่ตำบลบ้านฝื่อ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และให้ลงโทษจำคุก รวม ๒ เดือน และปรับ ๕,๒๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา และได้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ โดยมีเหตุผลประกอบ สรุปได้ คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ กล่าวคือ การทำสุราที่บ้านของจำเลยเป็นการทำสุราจากผลิตภัณฑ์การเกษตร เป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ การที่จำเลยได้รวมกลุ่มเป็นชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำสุราที่บ้านจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้เพื่อให้เกษตรกรขออนุญาตนั้น ไม่สามารถปฏิบัติได้ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ เนื่องจากห้ามไม่ให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านได้อย่างเสรี เพราะต้องขออนุญาตต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ เพราะไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายผลิตสุราที่บ้านเสรี รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๔ เพราะไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านเสรีได้ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เพราะสนับสนุนให้ผลิตสุราในระบบผูกขาดโดยรัฐ รวมทั้งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ กล่าวคือ การไม่อนุญาตให้ทำ หรือขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเชื้อสุรา ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ เพราะเชื้อสุราเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตของเจ้าพนักงานสรรพสามิตเป็นการกำหนดเงื่อนไขตนเอง โดยเกษตรกรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ เพราะการห้ามไม่ให้ทำหรือขายเชื้อสุรานั้นเป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกรที่ประสงค์จะประกอบอาชีพทำหรือขายเชื้อสุรา ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ เพราะจำกัดสิทธิไม่ให้เกษตรกรทำหรือขายเชื้อสุรา อันเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการทำสุรา ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เพราะทำให้กระบวนการสุราที่บ้านถูกขัดขวางตั้งแต่เริ่มต้น การแข่งขันทางการค้าจึงไม่สามารถเกิดขึ้นจริง ส่งผลให้เกิดการผูกขาดการค้าสุรา

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้พิจารณาข้อโต้แย้งของจำเลยในประเด็นบทบัญญัติของกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แล้ววินิจฉัยให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗ ให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และให้แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรม และกรมสรรพสามิตทราบ

กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ทำคำชี้แจงหรือแสดงความเห็น เป็นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ให้รวมคำ ชี้แจงของกรมสรรพสามิตไว้ในสำนวน

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๔๖ “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

มาตรา ๘๗ “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ค้ำครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็น ทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการ รักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”
มาตรา ๒๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามความ
ในมาตรา ๒๔ หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า

ประเด็นที่หนึ่ง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖
สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๗ จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เท่านั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วย
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมาตรา ๘๓ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้
อย่างเป็นธรรม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ บัญญัติว่า บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ
การตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินและการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา
ตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะ
ดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้
และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง
บทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐดังกล่าว จึงเป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้
คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องดำเนินการ กรณีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนเข้าบริหาร
ราชการแผ่นดิน และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รวมทั้ง
ปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง บทบัญญัติตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจึงบัญญัติไว้
เพื่อให้รัฐสภาควบคุมตรวจสอบนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ส่วนพระราชบัญญัติ
สุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะ หรือเครื่องกลั่นสำหรับ
ทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการบริโภคสุรา
ให้อยู่ในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม เพราะการบริโภคสุราก่อให้เกิดปัญหาสังคม ทั้งเรื่องอุบัติเหตุ
อาชญากรรม และความรุนแรงในครอบครัว ทำให้รัฐต้องลงทุนด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรม หากปล่อยให้มีการผลิตสุราอย่างเสรีโดยไม่ควบคุมเท่ากับส่งเสริมการบริโภคสุรา
และเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคมและความยากจนของประชาชน ส่วนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ วรรคสอง การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนให้เป็นไปตามที่กำหนดใน

กฎกระทรวง เพื่อควบคุมการทำสุราให้มีมาตรฐานในด้านคุณภาพตามที่กำหนด มีการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และรัฐต้องควบคุมดูแลในด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชน เพิ่มพูนภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างรายได้แก่ชุมชน ส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นการเก็บภาษีเข้ารัฐเพื่อใช้พัฒนาประเทศ บทบัญญัติมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มีประเด็นที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ประเด็นที่สอง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนารมณ์ให้บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมไว้ จึงไม่อาจอ้างได้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๓ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริง

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๕๕ มาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) ยื่นฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง (จำเลย) ต่อศาลแขวงสุรินทร์ในข้อหา มีภษณะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง มีสุรากลั่น มีสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่ามีน้ำสุราดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และนำสุราที่มีไว้ในครอบครองออกแสดงเพื่อขาย มีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้รับใบอนุญาต ทำสุรากลั่น ทำสุราแช่ โดยไม่ได้รับอนุญาต เหตุเกิดที่ตำบลบ้านฝ้อ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

(๒) ศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

(๓) จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยอุทธรณ์มีใจความสำคัญ ๒ ประเด็น คือ ขอให้ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

(๔) ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่สามารถโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปราบกฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้นกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น จำเลยต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า กฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง
เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

คำวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า
พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และพระราชบัญญัติ
สุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งมาเหลือเพียงประเด็นเดียว
คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้
อย่างเป็นธรรม” เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐาน
แห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทาง
สำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า
“ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจง
ต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรค
เสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการ
กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา
สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา
หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แต่อย่างไรก็ตาม คั้งนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมารัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีการผลิตและให้กระทรวงการคลังรับผิดชอบวางกฎเกณฑ์ ขอบเขต รายละเอียด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ออกประกาศเรื่องวิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ และ ๒๕๔๔ ตามอนุมัติของคณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีการบริหารสุราสำหรับสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ สุราแช่พื้นเมืองและผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน ๑๕ ดีกรี สนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนโดยส่งเสริมการผลิตอันเป็นการพัฒนาผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและฟื้นฟูเศรษฐกิจสร้างรายได้แก่ชุมชน ตลอดจนสนับสนุนสิทธิพื้นฐานและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น แต่ยังคงหลักการที่สำคัญ ๓ เรื่อง คือ การเสียภาษีสุรา การทำสุราในโรงงานสุรา (สถานที่ทำสุรา) และคุณภาพของน้ำสุราต้องได้มาตรฐานที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค และออกประกาศเรื่องวิธีบริหารสุรา พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๔ - ๕) ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไขเพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้อง รัดกุม มีประสิทธิภาพทั้งในการควบคุมและการจัดเก็บภาษี ตามนโยบายการสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนของรัฐบาล จะเห็นได้ว่าแม้รัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีการผลิตและการจำหน่ายสุราและส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน ก็ยังต้องอยู่ในความควบคุมอย่างใกล้ชิดเนื่องจากสุราเป็นสิ่งให้โทษต่อร่างกาย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๓ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และ มาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำร้องของ นายใจ มุ่งพันธ์กลาง ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลย ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องยื่นคำร้องว่า

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ ฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่าผู้ร้องมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๕,๒๐๐ บาท ปรากฏว่าผู้ร้องไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี ผู้ร้องอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยอุทธรณ์มีใจความสำคัญ ๒ ประเด็น คือ ขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงโทษสถานเบา และอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษผู้ร้องตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ดังนั้น มาตรา ๒๕ จึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จะใช้บังคับแก่คดีของผู้ร้อง ผู้ร้องจึงไม่อาจร้องขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้และปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ ไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ประเด็นที่ว่า

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เห็นว่าการที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า กฎหมายที่อ้างในแต่ละมาตรานั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด แต่ตามอุทธรณ์ของผู้ร้องไม่มีรายละเอียดว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งมาตราที่อ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยเหลือเพียงประเด็นเดียว คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม” จะเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ

การตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” ดังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ซึ่งอยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภาสำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีและวรรคสอง บัญญัติว่า การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง บทบัญญัตินี้ดังกล่าวจึงไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๓/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

ด้วยศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

นายใจ มุ่งพันธ์กลาง ได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานมีภานหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่นบรรจุขวด มีสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่ามีสุรากลั่นทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย และนำสุราที่มีไว้ในครอบครองดังกล่าวออกแสดงเพื่อขาย นอกจากนี้ นายใจ มุ่งพันธ์กลาง ยังมีลูกแป้งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต จึงถูกเจ้าพนักงานจับกุม และพนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ (โจทก์) จึงฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง เป็นจำเลยในคดีอาญาขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอให้รับของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

ศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยอุทธรณ์มีใจความสำคัญ ๒ ประการ คือ ขอให้ลงโทษสถานเบา และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้ว กรณีเป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่ปรากฏว่าโจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น มาตราต่าง ๆ ของกฎหมายดังกล่าวที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงไม่ต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

แต่การที่จำเลยอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า บทบัญญัตินี้ดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใดในแต่ละมาตราที่กล่าวอ้าง ดังนั้น การที่อุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ขอคัดด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ โดยการจำหน่ายคดีชั่วคราวจนกว่าจะได้รับคำวินิจฉัยคืนมาจากศาลรัฐธรรมนูญ

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ รวมทั้งส่งสำเนาให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงกรมสรรพสามิตทราบ และหากกรมสรรพสามิตจะมีคำชี้แจงหรือแสดงความเห็นเป็นหนังสือ ก็ให้กระทำได้โดยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และได้รับคำชี้แจงของกรมสรรพสามิตรวมไว้ในสำนวน

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เฉพาะว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ เท่านั้น ซึ่งมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า

“รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓

มาตรา ๕ บัญญัติว่า

“ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ ซึ่งอยู่ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้รัฐมีแนวนโยบายต่อประชาชน คือ หน้าที่ดำเนินการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ซึ่งแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจะเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารราชการแผ่นดินที่คณะรัฐมนตรีต้องแถลงต่อรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ในขณะที่พระราชบัญญัติสุราฯ มาตรา ๕ ที่บัญญัติห้ามการทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในความครอบครอง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต และการอนุญาตต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง นั้น มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองประชาชนทั่วไป ซึ่งเป็นผู้บริโภคจากโทษของการเสพสุราที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภคสุรา และเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชนจากการที่อาจมีการทะเลาะวิวาทซึ่งเกิดจากความเมามายของผู้เสพสุรา บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุราฯ ดังกล่าวจึงไม่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ ซึ่งเป็นเรื่องนโยบายของรัฐในเรื่องการกระจายรายได้ ดังนั้นพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๗

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ โดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ ฟ้องนายใจ มุ่งพันธ์กลาง จำเลยต่อศาลแขวงสุรินทร์ว่า กระทำผิดฐานมีภาชนะเครื่องกลั่นสุรา ทำสุราแช่ ทำสุรากลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีสุรากลั่น มีสุราแช่ มีลูกแป้งเชื้อสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผิดกฎหมาย โดยฟ้องว่าจำเลยมีภาชนะเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง และมีสุรากลั่นบรรจุขวดจำนวน ๑๐ ใบ ปริมาณ ๔ ลิตร มีสุราแช่บรรจุไหของจำนวน ๔ ไห ปริมาณ ๔๐ ลิตร บรรจุถังพลาสติกจำนวน ๑๓ ถัง ปริมาณ ๑๓๐ ลิตร บรรจุกระติก ๑ ใบ ปริมาณ ๑๐ ลิตร และบรรจุขวด ๑ ใบ ปริมาณ ๐.๒ ลิตร ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่าน้ำสุราดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย และจำเลยนำสุราที่มีไว้ในครอบครองดังกล่าวออกแสดงเพื่อขาย นอกจากนี้จำเลยยังมีลูกแป้งเชื้อสุราจำนวน ๑ ถุง น้ำหนักประมาณ ๑ กิโลกรัม ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิตและจำเลยมิได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกแป้งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้รับใบอนุญาต และจำเลยทำสุราโดยทำเป็นสุรากลั่นบรรจุขวดจำนวน ๑๐ ใบ ปริมาณ ๔ ลิตร ทำสุราแช่บรรจุไหของจำนวน ๔ ไห ปริมาณ ๔๐ ลิตร บรรจุถังพลาสติกจำนวน ๑๓ ถัง ปริมาณ ๑๓๐ ลิตร บรรจุกระติกจำนวน ๑ ใบ ปริมาณ ๑๐ ลิตร และบรรจุขวด ๑ ใบ ปริมาณ ๐.๒ ลิตร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้ทำการแทน เหตุเกิดที่ตำบลบ้านฝื่อ อำเภอจอมพระ

จังหวัดสุรินทร์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ขอริบของกลางให้เป็นของกรมสรรพสามิต

จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลแขวงสุรินทร์ ขอให้ส่งคำโต้แย้งเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๕๐ ศาลแขวงสุรินทร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของจำเลยมิได้เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร จึงเป็นคำร้องที่เคลือบคลุม ไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย

ต่อมาศาลแขวงสุรินทร์ ได้พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕ การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑

จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ขอให้ลงโทษสถานเบาและอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่าคดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้นกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีกคงเหลือแต่ข้อที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้กรมสรรพสามิตในฐานะผู้เกี่ยวข้องชี้แจงหรือแสดงความเห็นเป็นหนังสือยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ส่งคำชี้แจงพร้อมเอกสารประกอบให้ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รวบรวมไว้ในสำนวน

ตามคำร้องมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งบทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖

นายอภิรักษ์ จันทนจุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอูระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๗/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และ
มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุรินทร์ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายใจ
มุ่งพันธ์กลาง เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงสุรินทร์ ในข้อหาหมิ่นประมาทผู้อื่นโดยร้ายใน
ในครอบครอง และมีสุรากลั่น มีสุราแช่ไว้ในครอบครองโดยรู้ว่าน้ำสุราดังกล่าวทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย
และนำสุราที่มีไว้ในครอบครองออกแสดงเพื่อขาย มีลูกเบ็งเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต
จากเจ้าพนักงานสรรพสามิตและมีได้เป็นผู้ซื้อหรือได้ลูกเบ็งเชื้อสุราดังกล่าวมาจากผู้รับใบอนุญาต
ทำสุรากลั่น ทำสุราแช่ โดยไม่ได้รับอนุญาต ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓
มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ และริบของกลาง

ศาลแขวงสุรินทร์พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕
วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๒ ทวิ และมาตรา ๔๕
การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ รวมโทษจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๕,๒๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่า
จำเลยได้รับโทษจำคุกมาก่อนโทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ริบของกลาง

จำเลยยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงสุรินทร์ต่อศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ขอให้ลงโทษสถานเบา
และอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติ
ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้เป็นเรื่องที่ยังไม่ได้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรากฏว่า คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๔ จำเลยจึงไม่อาจร้องขอให้นำมาตรานี้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้และปรากฏอีกว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ ดังนั้น กฎหมายมาตราต่างๆ ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ก็ไม่ต้องส่งไปให้วินิจฉัยซ้ำอีก จึงคงเหลือแต่ข้อที่ว่าพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

การที่ยังอ้างว่าพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังกล่าวข้างต้น จำเลยต้องทำความเข้าใจ ชี้แจงให้ชัดเจนว่า กฎหมายที่อ้างนั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพราะเหตุใด ในแต่ละมาตราที่อ้าง แต่ตามอุทธรณ์ของจำเลยไม่มีรายละเอียดว่าพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๗ อย่างไร เพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร เพราะเหตุใด จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่จำเป็นต้องส่งข้ออ้างดังกล่าวไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น คงเหลือส่วนที่จะต้องส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติศร. พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

เนื่องจากคดีนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้โดยการจำหน่ายคดีชั่วคราวจนกว่าจะได้รับคำวินิจฉัยคืนมาจากศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้สำนักงานศาลยุติธรรมและกรมสรรพสามิตทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ให้ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเฉพาะปัญหาที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่

กรณีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ที่ว่ามีปัญหาว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๒๕ ที่ว่ามีปัญหาว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่ นั้น

กรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ โดยวินิจฉัยว่า มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมาย และการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดแจ้งว่า จะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการตรากฎหมาย และกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลอยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา เป็นเรื่องการกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ภายใต้การควบคุมของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามมิให้ทำสุรา ไม่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแต่อย่างใด พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

กรณีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ โดยวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนารมณ์ให้บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนเอง การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน สำหรับจารีตประเพณี ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนก็ให้อนุรักษ์ไว้ แต่สิทธิตามที่กล่าวจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติด้วย ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายเรื่องสิทธิของบุคคล ซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมบัญญัติไว้ จึงไม่อาจอ้างได้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

ตามปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๘๗ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก
คงมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยเฉพาะข้อที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสองบัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนว่า จะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทาง

ในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓
๒. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖
๓. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ